

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

A szakvélemény címe: **Televízió-műsorban elhangzott kijelentés szerzői jogi megítélése**

Ügyszám:

SZJSZT - 26/10.

A szakvélemény szövege

A Fővárosi Bíróság megkeresése

A Megkereső által feltett kérdések:

- 1.) A periratok között megtalálható hordozón rögzített műsor egészét tekintve a műsorban történő felperesi szóbeli megnyilvánulások szerzői alkotó munka eredményeként értékelhetők-e, tekinthető-e az általa elmondott, és a műsor folyamán elhangzott szöveg egyéni, eredeti alkotómunka eredményének, vagy sem, amennyiben igen, műfajilag hová sorolható be?
- 2.) Ha a felperesnek a műsor folyamán elhangzott beszéde szerzői jogi védelem alatt álló műnek, vagy annak részletének tekinthető, az alperesnek a felhasználásra vonatkozó jogosultsága kiterjedt-e arra, hogy a műsor részletét, szöveges és képi anyagot reklámcélokra felhasználja, vagy sem.
- 3.) A felperes által reklámcélú felhasználásnak említett szöveges részlet, a felperes képmásával együtt – ahogy az a rögzített adásrészletből kiderül – tekinthető-e idézésnek, s mint ilyen szabad felhasználás körébe eső-e, vagy sem.
- 4.) Ha a műsorrészlet közzlése, mert a teljes műsor szerzői jogi védelem alatt álló művet is tartalmazott a felperes részéről elhangzott előadás formájában, és az ebből sugárzott részlet nem esik szabad felhasználás körébe, alappal igényel-e a felperes a felhasználás ellenében díjat (nem reklámcélú felhasználás esetére járót), s ha igen, az díjköteles felhasználás lévén milyen összegű jogdíjjal állhat arányban?
- 5.) Ha az alperes részéről reklámcélú felhasználás történt, a „Civil a pályán” című műsor promóciójaként, a felperesnek járó összeg tekintetében az alperesei díjtáblázat alapján kiszámítható összeg arányos összeg-e a reklámanyag felhasználásához, annak terjedelméhez képest /a felperes által megjelölt felhasználás eseteit az alperes nem vitatta/.

Az eljáró tanács válaszai:

Ad 1.

Az 1999. évi LVXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) értelmében szerzői jogi oltalom alatt áll az irodalmi, tudományos és művészeti alkotás, amely szellemi alkotótevékenység egyéni, eredeti eredménye [Szjt. 1. § (2) (3) bek.].

Az eljáró tanács rendelkezésére bocsátott műsorszám egészét tekintve a műsorszámban elhangzott, W.A.-hoz köthető megnyilvánulások részben a feltett műsorvezetői kérdésekre adott válaszok, részben a vendégek interakciójából kibontakozó kijelentések. E megnyilvánulások az előbeszéd alábbi sajátosságait hordozzák:

- a mondatok tartalma ugyan esetenként korábbi tapasztalatokból adódó átgondolt következtetés, de az elhangzottak formailag nem tükrözik semmilyen, az előbeszédn túlmutató előzetes szerkesztési tevékenységet;
- ebből fakadóan gyakori az ismétlés, előfordul a hibás, esetenként helyben korrigált mondatszerkesztés,
- az egyes megszólalások az elhangzott kérdésre adott, néhány gondolat-elemet tartalmazó válaszok vagy a vendégek által felvetettek kommentárjai, a műsorszám szerkesztési sajátosságai (félórás időtartamban 3 vendéggel lefolytatott, sok kérdést érintő beszélgetés) miatt nem érik, nem érhetik el egy szerzői jogi oltalom alatt álló, elmélyült interjú előkészített kérdéseire adott hosszabb lélegzetű, átgondolt, alkotói jellegű, esetenként akár monológyszerű válaszok megformáltságát.

Összefoglalva: a megszólalások összességében nem alkotnak olyan zárt, rendszerezett, szerkesztett, megformált gondolatszövedéket, mely az alkotás, az egyéni-eredeti módon megformált tartalom (például a felperes által említett filozófiai tanulmány) szintjét elérnék. Így ezek szerzői alkotómunka eredményeinek nem tekinthetők, szerzői jogi oltalom alatt nem állnak. Különösen igaz ez a megkeresésben kiemelt, az alperes által a műsorajánlóban felhasznált rövid mondatra¹, amelynek tartalma és megformáltsága nem éri el a szerzői jogi oltalomhoz szükséges minimális egyéni-eredeti gondolat kifejtés szintjét.

(Mivel a megkereső többi kérdése csak a szerzői jogi oltalom fennállása esetén válaszolandó meg, ezekhez az eljáró tanács csak megjegyzéseket fűz.)

Ad 2.

Az eljáró tanács megjegyzései:

1) Az egyszeri sugárzáson túli felhasználás megítélése a személyhez fűződő jogok szempontjából

A műsorban szereplő személyeket az általuk megtett kijelentések szerzői jogi oltalmától függetlenül, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 80. § (1) (2) bekezdése szerint személyhez fűződő jogként megilleti képmás- és hangfelvétel felhasználásához fűződő jog. Azaz a róluk készült felvétel sugárzásához engedélyt kellett kérnie az alperes televíziótársaságnak.

A tényállásból megállapítható, hogy a felperes nem vitatja, hogy a műsorszám *egyszeri sugárzására* kiterjedő engedélyt adott az alperesnek: ld. a felperes 2010. március 5-i keltezésű, jogi képviselője útján benyújtott „észrevétel” című irata 2. o. 4. bekezdését, mely szerint: *„a rólam közölt felvétel nyilvánosságra hozatalához – az egyszeri vetítésen túl – hozzájárulásomat nem kérte”* (kiemelés az eljáró tanácstól).

Az irányadó bírói gyakorlat szerint *„a személyhez fűződő jogok megsértését kizáró hozzájárulásnak kifejezettnak kell lennie; azt a jogosult terhére kiterjesztően nem lehet értelmezni”* (BH 2002/7.). [Ld. még: BDT 2003/823., BDT 2007/1682., BDT 2009/1962.] Az

---

¹ „Nem hoztok ilyen törvényeket, (...) ha nem tudsz, akkor válassz másik pályát”

eljáró tanács álláspontja szerint tehát amennyiben a perben az alperes nem tudja megfelelően bizonyítani, hogy a felperes egyes kijelentéseit tartalmazó felvétel műsorajánló formájában történő ismételt sugárzásához kifejezett hozzájárulást kapott, az alperes személyhez fűződő jogait a felperes megsértette.

2) A felhasználás „reklámcélú” jellegének megítélése

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Médiatv.) 2. § 41. pontja értelmében: „Reklám az önreklámozás céljára felhasznált műsoridő a 28/A. pontban meghatározott műsorelőzetes kivételével.” A hivatkozott 2. § 28/A. pontja szerint: „Műsorelőzetes: olyan műsorszám, amely a műsorszolgáltató által későbbi időpontban közzétenni kívánt más műsorszámot, műsorszámokat mutat be, illetőleg ismerttet.”

Az eljáró tanács megítélése szerint a szóbanforgó kijelentés tényállás szerinti ismételt sugárzásai megfelelnek a Médiatv. idézett műsorelőzetes-fogalmának, így azok a televíziós sugárzásra alkalmazandó Médiatv. értelmében reklámnak nem minősülnek.

Ad 3.

Az eljáró tanács megjegyzése: az Szjt. 43. § (1) bek. értelmében az idézés az egyéb törvényi feltételek megléte mellett is csak akkor tekinthető szabad felhasználásnak, ha az a szerző és a forrás megjelölésével történik. Azaz: amennyiben az érintett kijelentések elérnék a szerzői jogi oltalom szintjét, felhasználásuk csak abban az esetben minősülne szerzői jogi engedély nélkül végezhető szabad felhasználásnak, ha a szerzőt és a forrásművet megjelölik (ennek megtörténte az eljáró tanácsnak egyébként nincs adata).

Ad 4 - 5.

Az eljáró tanács megjegyzése a 4-5. kérdéshez: a szerzői jogi oltalom hiányában a felhasználásért szerzői jogdíjat a felperes nem követelhet. Az eljáró tanács a második kérdéshez írt megjegyzése szerint személyhez fűződő jogi sérelem ugyanakkor az ott írtak szerint fennállhat, erre tekintettel a Ptk. vonatkozó 84.§ rendelkezései szerint a felperes többek között kártérítésre tarthat igényt, melynek mértékéről az eset összes körülményei (pl. a sugárzások száma, illetve a reklámcélú felhasználás fent írt hiánya) alapján lehet határozni.

Dr. Rozgonyi Krisztina
a tanács elnöke

Dr. Szinger András
a tanács előadó tagja

Dr. Pogácsás Anett
a tanács szavazó tagja